

შრომითი და დავალების ხელშეკრულებების სამართლებრივი კვალიფიკაცია დაუსწრებელი გადაწყვეტილების კანონიერების შემოწმებისას

ლანა ჩუბინიძე*, ანა გოგორელიანი**

I. შესავალი

საქართველოს კონსტიტუციის 26-ე მუხლის თანახმად, ყველას აქვს სამუშაოს თავისუფალი არჩევის უფლება. უფლება შრომის უსაფრთხო პირობებზე და სხვა შრომითი უფლებები დაცულია ორგანული კანონით. ეს არის დემოკრატიული სახელმწიფოს ერთ-ერთი პრინციპი, რომელიც აღიქმება როგორც სახელმწიფოს ნეგატიური, ისე პოზიტიური ვალდებულებების ქრილში. ერთი მხრივ, სახელმწიფო ვალდებულია უზრუნველყოს სამუშაო ადგილების შექმნა, რაც აპრიორი გარემოებაა ადამიანის, როგორც ეკონომიკური, ისე სოციალური და ინდივიდუალური განვითარებისთვის, ხოლო მეორე მხრივ, მას ეკისრება ვალდებულება, განამტკიცოს და უზრუნველყოს დასაქმებულების დაცვა სამართლებრივად და თვითნებობის აღკვეთა. საჭიროა განისაზღვროს, თუ რას ნიშნავს შრომითი ურთიერთობა და როდის წარმოიშობა იგი.

შრომის კოდექსის მიხედვით, „შრომითი ურთიერთობა არის შრომის ორგანიზაციული მონესრიგების პირობებში, დასაქმებულის მიერ დამსაქმებლისათვის სამუშაოს შესრულება ანაზღაურების სანაცვლოდ“¹. არსებობს განსხვავება დასაქმებულსა და სამუშაოს შემსრულებელს შორის, პირველი მუშაობს სამუშაოს შესრულების შესახებ შეთანხმების, ხოლო მეორე – სერვისის განევის თაობაზე ხელშეკრულების საფუძველზე.² დამსაქმებლის ვინაობის განსაზღვრა მნიშვნელოვანია შრომის სამართლის მიზნებისთვის და ის დამოკიდებულია შრომითი ხელშეკრულების მრავალმხრივ

* სამართლის მაგისტრი. orcid.org/0000-0001-5643-9213.

** სამართლის მაგისტრი. orcid.org/0000-0002-1098-3691.

¹ საქართველოს შრომის კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილი.

² საქართველოს შრომის კოდექსის კომენტარი, ა. ბორონის რედაქტორობით, თბილისი, 2016, 20-24.

შეფასებაზე. შრომის სამართალში მოქმედებს სუბორდინაციის პრინციპი. შესაბამისად, დასაქმებული არის დამსაქმებლის დაქვემდებარებაში და უშუალოდ მის მიერ განსაზღვრულ წესებს ემორჩილება. მეორე მხრივ, დავალების ხელშეკრულება ორმხრივი, კონსენსუალური ხელშეკრულებაა. მისი მხარეები არიან, ერთი მხრივ, მარწმუნებელი, რომელიც დავალების მიმცემია და ამ სახის ურთიერთობებში კრედიტორის როლში გამოდის, ხოლო მეორე მხრივ, რწმუნებული, რომელიც კისრულობს დავალებული მოქმედების განხორციელებას და მონაწილეობს მოვალის მხარეზე. ამ ხელშეკრულების საგანია რწმუნებულის მიერ ერთი ან რამდენიმე მოქმედების შესრულება. მარწმუნებელმა შეიძლება დაავალოს რწმუნებულს როგორც იურიდიული, ისე ფაქტობრივი მოქმედების შესრულება.³ დავალების ხელშეკრულების შეწყვეტა მხარეებს ნებისმიერ დროს შეუძლიათ და ამ უფლებაზე უარის შესახებ სხვაგვარი შეთანხმება ბათილია. დავალების ხელშეკრულება განეკუთვნება იმ ხელშეკრულებათა ტიპს, რომელიც დაკავშირებულია სამუშაოს შესრულებასთან. პირს ზოგჯერ სხვადასხვა მიზეზით არ შეუძლია უშუალოდ განახორციელოს კონკრეტულ ურთიერთობაში მისი უფლებები და მოვალეობები. დავალების ხელშეკრულება კი ის სამართლებრივი საშუალებაა, რომლის მეშვეობითაც ასეთ პირს შეუძლია სხვას მიანდოს გარკვეული მოქმედების შესრულება.

თავის მხრივ, სასამართლოს აქვს მტკიცებულებებისა და საქმის ყოველმხრივ ჯეროვნად, სრულად და კეთილსინდისიერად გამოკვლევის და ობიექტური, სამართლიანი გადაწყვეტილების მიღების ვალდებულება. თუმცა ხშირად რთულია, ზუსტად განისაზღვროს სამართლებრივი ურთიერთობის ჩარჩოები. შესაძლოა, ერთი ურთიერთობა ექცეოდეს როგორც შრომითი ურთიერთობის, ისე დავალების ფარგლებშიც, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც არსებობს ამ საკითხზე სასამართლო პრაქტიკა მრავალფეროვანია. ასეთ დროს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, სასამართლომ მკაფიო მიჯნა გაავლოს ამ ორ ურთიერთობას შორის.

³ გოგინავა თ., წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების წარმოშობის საფუძვლები და წარმომადგენლობის ფარგლები, თბილისი, 2019, 50.

სწორედ ამ საკითხს შეეხება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის Nას-953-2020 გადაწყვეტილება, რომელიც პრეცედენტულია და გამოირჩევა როგორც საქმის პროცესუალური ისტორიით, ისე სამართლებრივი სირთულითა და მასში მოტანილი მსჯელობით, რომელიც უდავოდ გამორჩეულია მანამდე არსებულ ერთგვაროვან პრაქტიკასთან შედარებით.

საქმე შეეხება ა(ა)იპ-სა და დირექტორის შორის არსებული ურთიერთობის სამართლებრივი კვალიფიკაციის საკითხს, რომელიც სააპელაციო და საკასაციო სასამართლებმა ერთმანეთისგან განსხვავებულად გადაწყვიტეს. აღნიშნულ საქმეს განსაკუთრებულს ხდის ის გარემოებაც, რომ პროცესუალური თვალსაზრისით, საქმემ ორჯერ მოიარა მეორე და მესამე ინსტანცია. თანაც განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილება იქნა გასაჩივრებული, რომლის მიღების იურიდიული მართლზომიერების თაობაზე სასამართლოთა სამართლებრივი მსჯელობის ძირითადი აქცენტი გაკეთებული. ეს არა პროცესუალური ლავირების ფორმალიზმიდან, არამედ საქმის შინაარსობრივი სირთულიდან გამომდინარეობს. საკასაციო სასამართლოს წილად ხვდა, ემსჯელა ამგვარ პრეცედენტულ და პრობლემურ საკითხზე, რომელიც მან ოსტატურად და იდეალურად გადაწყვიტა.

სტატიის მიცემული და გაშლილი იქნება სამართლებრივ დავასთან დაკავშირებული ფაქტობრივი გარემოებები, შესაბამისი ინსტანციის სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძვლები და მოტივაცია. განსაკუთრებული ყურადღება იქნება გამახვილებული უზენაესი სასამართლოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებაზე, რომელიც გაანალიზდება და კრიტიკულად შეფასდება.

II. საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და მისი პროცესუალური ისტორია

ლ.გ-ი (მოსარჩელე) ა(ა)იპ N153 საბავშვო ბ.ბ-ის (მოპასუხე) დირექტორად დაინიშნა 2007 წლის 19 ოქტომბერს. ა(ა)იპ თ.ს.ბ.ბ.ს.

ოს დირექტორის 2015 წლის 13 ივლისის N100 ბრძანებით, ვალდებულების უხეში დარღვევის გამო, მოსარჩელე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან. ამის შემდგომ მან მიმართა საქალაქო სასამართლოს სარჩელით, რომლითაც ითხოვდა შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობას, სამსახურში აღდგენასა და იძულებითი განაცდურის ანაზღაურებას. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2016 წლის 16 თებერვლის გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა. 2017 წლის 16 იანვარს მოსარჩელე აღადგინეს თანამდებობაზე, მაგრამ იმავე წლის 10 თებერვალს იმავე მიზეზით N2/015 ბრძანების საფუძველზე კვლავ გაათავისუფლეს თანამდებობიდან. სადავო ბრძანების გამოცემის შემდეგ, მოსარჩელემ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის შესახებ სააგენტოს სადავო ბრძანების ბათილად ცნობის, სამსახურში აღდგენისა და იძულებითი განაცდურის ანაზღაურების მოთხოვნით.⁴

თბილისის საქალაქო სასამართლომ 2019 წლის 19 თებერვლის გადაწყვეტილებით სარჩელი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა სადავო ბრძანების ბათილად ცნობისა და იძულებითი განაცდურის ანაზღაურების ნაწილებში, შესაბამისად, მოპასუხეს ერთჯერადი კომპენსაცია – 6000 (დაუბეგრავი) ლარის გადახდა დაეკისრა მოსარჩელის სასარგებლოდ. ხოლო რაც შეეხება სამსახურში აღდგენის თაობაზე მოთხოვნას, მასზე უარი ეთქვა.⁵

მოსარჩელის (აპელანტის) მიერ აღნიშნული გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გასაჩივრდა და მან მოითხოვა ამ გადაწყვეტილების ნაწილობრივი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის სრულად დაკმაყოფილება. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 29 მაისის სხდომაზე არ გამოცხადდა აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარე, რის გამოც, აპელანტმა მოითხოვა სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილების შესახებ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანა. სააპელაციო სასამართ-

⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-953-2020, პ-1-6.

⁵ იქვე, პ-8.

ლომ დააკმაყოფილა სააპელაციო საჩივარი. მოსარჩელე აღადგინეს დირექტორის თანამდებობაზე, ასევე მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ იძულებითი განაცდურის სახით დაეკისრა 2017 წლის 10 თებერვლიდან სამსახურში აღდგენამდე ყოველთვიურად 1000 ლარის გადახდა.⁶

მოპასუხე მხარის მიერ აღნიშნული დაუსწრებელი გადაწყვეტილება გასაჩივრდა, რომელიც არ დააკმაყოფილა სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის მიერ 2019 წლის 2 ივლისის განჩინებით, ვინაიდან მოპასუხის მიერ წარმოდგენილი ჯანმრთელობის შესახებ ცნობა არ იყო დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების საპატიო მიზეზი.⁷

მოპასუხე მხარემ საკასაციო წესით გაასაჩივრა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 29 მაისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და იმავე სასამართლოს 2019 წლის 2 ივლისის განჩინება (რომლითაც ძალაში დარჩა დაუსწრებელი გადაწყვეტილება). მისი მოთხოვნა კი იყო დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმება და საქმის ხელახალი განხილვა. საკასაციო სასამართლომ გააუქმა გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და განჩინება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნა სააპელაციო სასამართლოს.⁸

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 16 ივლისის ზეპირი განხილვის სხდომაზე არ გამოცხადდა მოპასუხე მხარის წარმომადგენელი. მოსარჩელის შუამდგომლობით სააპელაციო სასამართლომ გამოიტანა განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილება. უდავო ფაქტობრივი გარემოების სახით აღსანიშნავია საქმის მასალებში არსებული ხელწერილი, რომლითაც დასტურდება, რომ მოწინააღმდეგე მხარის (მოპასუხის) წარმომადგენლებს 2020 წლის 8 ივლისს გამართული სააპელაციო სასამართლო სხდომის შემდეგ ხელწერილის საშუალებით ეცნობათ თბილისის სააპელაციო სასამართლოში 2020

⁶ იქვე, პ-9-11.

⁷ იქვე, პ-13.

⁸ იქვე, პ-14-15.

ნლის 16 ივლისს 17:00 საათზე დანიშნული/გადადებული სასამართლო სხდომის თაობაზე. სააგენტოს წარმომადგენლებს კი სხდომის დღის თაობაზე ინფორმაცია სსსკ-ის 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით გააცნეს.⁹

მოწინააღმდეგე მხარემ (მოპასუხემ) საკასაციო წესით გაასაჩივრა სააპელაციო სასამართლოს მიერ მიღებული 2019 წლის 16 ივლისის განმეორებით დაუსწრებელი გადაწყვეტილება. კასატორის (მოპასუხის) მოთხოვნა იყო მის მიმართ გამოტანილი განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმება და სასარჩელო მოთხოვნის იურიდიული მართლზომიერების შემოწმება. საკასაციო სასამართლომ კასატორის მოთხოვნა ნაწილობრივ დააკმაყოფილა, განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმებით მიიღო ახალი გადაწყვეტილება. აქვე აღსანიშნავია, რომ საკასაციო სასამართლომ მოსარჩელის სარჩელი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა, კერძოდ, ბათილად ცნო სააგენტოს 2017 წლის 10 თებერვლის N2/015 ბრძანება მოსარჩელის სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ და სააგენტოს, მოსარჩელის სასარგებლოდ დააკისრა ერთჯერადი კომპენსაცია 6000 (დაუბეგრავი) ლარის ოდენობით.¹⁰

III. სასამართლო გადაწყვეტილების

სამართლებრივი დასაბუთება

1. საქალაქო და სააპელაციო

სასამართლოების გადაწყვეტილებები

თბილისის საქალაქო სასამართლომ 2016 წლის 16 თებერვლის გადაწყვეტილებით ნაწილობრივ დააკმაყოფილა მოსარჩელის მოთხოვნა და ის დააფუძნა შრომითსამართლებრივ ნორმებს, კერძოდ, შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობის, სამსახურში აღდგენისა და იძულებითი განაცდულის ანაზღაურების ნაწილში. აღნიშნულით ხაზი გაესვა საქალაქო სასამართლოს დამოკიდებულებას, რომელმაც სადავო ურთიერ-

⁹ იქვე, პ-16, პ-25, პ-28.

¹⁰ იქვე, პ-27.

თობა შრომითსამართლებრივ ქრილში მოაქცია. მართალია, სასამართლომ სარჩელი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა, ბათილად ცნო სადავო ბრძანება, მაგრამ უარი უთხრა მოსარჩელეს სამსახურში აღდგენაზე და დაუნიშნა ერთჯერადი კომპენსაცია 6000 ლარის ოდენობით. მან იხელმძღვანელა დასვენებისა და თავისუფლების დროის გამოყენების უფლებით¹¹ და შრომის თავისუფლების უფლებით,¹² რაც განმტკიცებულია საქართველოს კონსტიტუციაში¹³, აგრეთვე სშკ-ის მე-2, 32-ე, 37-ე და 38-ე მუხლებით და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-8, 54-ე, 115-ე, 316-ე, 317-ე მუხლებით.

აღნიშნული გადაწყვეტილების სააპელაციო წესით გასაჩივრების შემდეგ სააპელაციო სასამართლომ მიიღო დაუსწრებელი გადაწყვეტილება მოპასუხე მხარის გამოუცხადებლობისა და მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობის საფუძველზე, სსკ-ის 387-ე მუხლის მეორე ნაწილზე დაყრდნობით. მან სარჩელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები იურიდიულად დამტკიცებულად მიიჩნია. ამავე სასამართლომ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების თაობაზე მოპასუხის მიერ შეტანილი საჩივარი არ დააკმაყოფილა საპატიო მიზეზის არარსებობის გამო, სსკ-ის 241-ე მუხლისა და 233-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ პუნქტის საფუძველზე. აღნიშნულ სხდომაზე არ გამოცხადებულა მოპასუხე, როგორც ეს დასტურდება მის მიერ წარდგენილი ჯანმრთელობის მდგომარეობის დამადასტურებელი ცნობით. თუმცა აღნიშნული სააპელაციო სასამართლომ არ მოაქცია საპატიო მიზეზის¹⁴ ფარგლებში.

2. საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება და სამართლებრივი მსჯელობა

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებაზე საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა უზენაესმა სასამართლომ, გა-

¹¹ ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის 24-ე მუხლი.

¹² იქვე, 23-ე მუხლი.

¹³ საქართველოს კონსტიტუციის 26-ე მუხლი.

¹⁴ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილი.

აუქმა დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, ასევე განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების ძალაში დატოვების თაობაზე და საქმე ხელახლა განსახილველად გადაუგზავნა სააპელაციო სასამართლოს. საკასაციო სასამართლომ შემდეგი მსჯელობა განავითარა: სსსკ-ის 230-ე მუხლის პირველ პუნქტში არსებული პრინციპის მსგავს სამართლებრივ მოწესრიგებას ითვალისწინებს სსსკ-ის 387-ე მუხლის მე-2 პუნქტი საქმის მეორე ინსტანციაში განხილვის დროს. აღნიშნული დანაწესის მიხედვით, მოპასუხის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში მომჩივნის ახსნა-განმარტებასა და მის შუამდგომლობას შეიძლება დაეფუძნოს მოპასუხის მიმართ დაუსწრებელი გადაწყვეტილება. ეს კი კანონმდებლის ნების გამოხატულებაა, რომ ყოველგვარი გამოკვლევის გარეშე მიიჩნიოს დადგენილად სააპელაციო საჩივარში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები. თუმცა ეს ავტომატურად არ გულისხმობს დაუსწრებელ გადაწყვეტილებაზე შუამდგომლობის დაკმაყოფილებას. აღნიშნული ნორმით კანონმდებელი უშვებს შესაძლებლობას, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანისას ყოველგვარი გამოკვლევის გარეშე დადგენილ და გაზიარებულ იქნეს სააპელაციო საჩივარში დასახელებული ფაქტობრივი გარემოებანი. თუ ისინი იურიდიულად ამართლებენ სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნას, სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდება¹⁵. კასაცია მოთხოვნის იურიდიული მართებულობის გამოკვლევაში მოიაზრებს მოთხოვნის დამფუძნებელი ნორმების სწორად მოძიებას, რომელსაც სასამართლოს კომპეტენციას მიაკუთვნებს. ეს ყოველივე კი სამართლებრივ მოწესრიგებას დაქვემდებარებული აბსტრაქტული შემადგელობაა, რომელთანაც შესაბამისი უნდა იყოს სარჩელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების იურიდიული მართებულობა, რათა დაუსწრებელ გადაწყვეტილებაზე შუამდგომლობა დაკმაყოფილდეს. მის დასაკმაყოფილებლად სამი კუმულაციური პირობა უნდა არსებობდეს: 1. მოწინააღმდეგე მხარისთვის საქმის განხილვის შესახებ კანონის მოთხოვნათა დაცვით შეტყობინება; 2. არასაპატიო გამოუცხადებლობა; 3. სააპელაციო საჩივარ-

¹⁵ იქვე, 387-ე მუხლი.

ში მითითებული ფაქტების იურიდიული მართებულობა აპელანტის მოთხოვნასთან მიმართებით. აღნიშნულ მსჯელობაზე დაყრდნობით საკასაციო სასამართლომ არ გაიზიარა სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების იურიდიულად მართებულობასთან დაკავშირებით და თქვა, რომ არ არსებობდა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის წინაპირობები.¹⁶

სასამართლომ მსჯელობა განავითარა დირექტორის, როგორც წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების სტატუსის მქონე პირის, თაობაზე და აღნიშნა, რომ დადგენილი სასამართლო პრაქტიკის შესაბამისად, „საწარმოს ხელმძღვანელობა/წარმომადგენლობა ორმხრივი სახელშეკრულებო ურთიერთობის ფარგლებში მიღწეული შეთანხმებაა, რომლის ერთი მხარე – მომსახურების გამწვევი ვალდებულია განიოს შეპირებული მომსახურება, ხოლო მეორე მხარე – გადაიხადოს საზღაური“¹⁷. მსგავსი ურთიერთობა კი ურთიერთნდობაზეა დაფუძნებული, სადაც მოქმედებს ფიდუციური ვალდებულება და რომელიც ქმნის დამოუკიდებლობას, დირექტორმა იურიდიული პირის სახელითა და ხარჯზე განახორციელოს ყველა ის მოქმედება, რაც წესდებით გათვალისწინებული მიზნის მიღწევას შეუწყობს ხელს. საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, განსახილველ შემთხვევაში სსკ-ის 709-ე მუხლით განსაზღვრული დავალების ხელშეკრულება (ამ შემთხვევაში დირექტორთან დადებული სასამსახურო ხელშეკრულება) და არა შრომითსამართლებრივი ხელშეკრულება, რომელიც სშკ-ის მეორე მუხლის პირველი პუნქტით წესრიგდება.¹⁸

აღსანიშნავია ისიც, რომ სსკ-ის 720-ე მუხლიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატამ განმარტა, რომ „ა(ა)იპ-ის დამფუძნებელს (წესდებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამის უფლებამოსილ პირსა თუ ორგანოს შორის) შეუძლია ყოველგვარი საფუძვლის გარეშე, ნებისმიერ დროს შეწყვიტოს ხელშეკრულება ხელმძღვანელ-

¹⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება №ს-953-2020, პ-19, პ-78.

¹⁷ იქვე, პ-20.

¹⁸ იქვე.

თან და გამოვლენილი ნება მესამე პირების მიმართ ნამდვილი ხდება მისი მარეგისტრირებელ ორგანოში რეგისტრაციის მომენტიდან¹⁹, ვინაიდან ზემოაღნიშნული ნორმის დისპოზიციიდან გამომდინარე სხვაგვარი შეთანხმება ბათილი იქნებოდა. საკასაციო სასამართლომ სსსკ-ის 241-ე მუხლის საფუძველზე გააუქმა დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, ვინაიდან სარჩელი იურიდიულად გამართლებულად არ მიიჩნია. შესაბამისად, საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნა სააპელაციო სასამართლოს.²⁰

3. სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა საქმის ხელახლა განსახილველად დაბრუნების შემდეგ

სააპელაციო სასამართლოს მიერ დანიშნული საქმის ხელახლა განხილვის სხდომაზე არ გამოცხადდა სსსკ-ის 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით დაბარებული მოწინააღმდეგე მხარის (მოპასუხის) წარმომადგენელი, რის გამოც აპელანტის შუამდგომლობა განმეორებით დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე დაკმაყოფილდა. სააპელაციო სასამართლომ კანონით დადგენილი წესით დაბარებულად მიიჩნია მხარეები, ვინაიდან საქმეში არსებობდა ამ ფაქტის დამადასტურებელი მოწინააღმდეგე მხარის წარმომადგენლების ხელწერილი სხდომის ჩატარების დროის შესახებ ინფორმაციის ცოდნის თაობაზე.²¹

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სსსკ-ის 230-ე მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე, დამტკიცებულად მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები იურიდიულად ამართლებდა სააპელაციო საჩივარში აღნიშნულ მოთხოვნას. მან მსჯელობა განაგრძო ა(ა)-

¹⁹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-1203-2018; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 30 ივნისის გადაწყვეტილება Nას-379-363-2016; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 31 ივლისის გადაწყვეტილება Nას-838-784-2017.

²⁰ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-953-2020, პ-22, პ-23.

²¹ იქვე, პ-27, პ-28.

იპ-ის სამართლებრივ სტატუსზე და აღნიშნა, რომ მის წესდებას ამტკიცებს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობა თავისი განკარგულებით. ამ წესდების მიხედვით კი, „სააგენტო წარმოადგენს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრულ კერძო სამართლის არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიულ პირს, რომლის მიზანსაც არ შეადგენს სამეწარმეო საქმიანობა. იგი იურიდიული პირის სტატუსს იძენს მისი სახელმწიფო რეგისტრაციის მომენტიდან“²². სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ სააგენტოს ხელმძღვანელობს დირექტორი და მას თანამდებობიდან ათავისუფლებს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობა. მან ასევე გამოყო სააგენტოს ძირითადი მიზნები სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულების კომპეტენციის ფარგლებიდან გამომდინარე.²³

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სადავო ურთიერთობა შრომითსამართლებრივ ურთიერთობად უნდა დაკვალიფიცირდეს და მის საფუძვლად ასახელებს სშკ-ის მე-2 და მე-6 მუხლებს. მან დავალების ხელშეკრულების სამართლებრივ ბუნებაზე ისაუბრა, განმარტა მისი არსი. ეს ყოველივე კი იმის საილუსტრაციოდ განმარტა, რომ მხარეთა შორის არსებობდა გრძელვადიანი სამსახურებრივი ურთიერთობა. ამის დასტურად ისიც აღნიშნა, რომ მათი ურთიერთობა სასამართლომ შრომით ურთიერთობად შეაფასა პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილების გამოტანის დროსაც.

სააპელაციო სასამართლომ სასამართლო პრაქტიკაზე მიუთითა და აღნიშნა, რომ „საწარმოსა და დირექტორს შორის ურთიერთობა წესრიგდება „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონისა და სსკ-ის შესაბამისი ნორმებით, კერძოდ, საწარმოს დირექტორთან იდება სასამსახურო ხელშეკრულება და, შესაბამისად, განსახილველ დავაზე მსჯელობისას, „მეწარმეთა კანონის“ ნორმებთან ერთად, გამოყენებული უნდა იქნეს არა შრომითი ურთიერთობის, არამედ დავალების ხელშეკრულების მომწესრიგებელი სამართლებრივი ნორმები (სსკ-ის 709-ე და 710-ე მუხლები). მარწმუნებელმა შეიძლება

²² იქვე, პ-31.

²³ იქვე, პ-32.

დაავალოს რწმუნებულს როგორც იურიდიული, ისე ფაქტობრივი მოქმედების შესრულება, ვინაიდან, თავად დავალების ხელშეკრულების მომწესრიგებელ მუხლში არ არის დაკონკრეტებული რწმუნებულის მიერ შესასრულებელი მოქმედების ხასიათი, ამიტომ, ასეთი ხელშეკრულების საგანს წარმოადგენს ყველა იმ მოქმედების შესრულება, რომელიც იწვევს ამა თუ იმ სამართლებრივ შედეგს²⁴. როდესაც სსკ-ის იურიდიული პირის მომწესრიგებელი ნორმები და სპეციალური კანონი არ შეიცავს პირდაპირ დათქმას საწარმოს დირექტორთან დადებული ხელშეკრულების სამართლებრივი ბუნების თაობაზე, წამოიჭრება პრობლემა, ყველაზე უფრო რომელ სამართლებრივ ინსტიტუტთან არის ეს ურთიერთობა ახლოს, რასთან დაკავშირებითაც თავად იშველიებს უზენაესი სასამართლოს ერთ-ერთ გადაწყვეტილებას²⁵. აღნიშნული განმარტებით, საწარმოსა და დირექტორს შორის ურთიერთობა ნამდვილად ჯდება დავალების ხელშეკრულების ფარგლებში, თუმცა სააპელაციო სასამართლო აქვე აკეთებს განმარტებას იმის თაობაზე, რომ ეს სამართლებრივი მსჯელობა არ ეხება ა(ა)იპ-ს, ვინაიდან, სასამართლოს მტკიცებით, ის არის არა საწარმო, კლასიკური გაგებით, არამედ სსკ-ით განსაზღვრული კერძო სამართლის არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი, რომლის მიზანიც არაა სამეწარმეო საქმიანობა. ამ მსჯელობიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ მოპასუხე, როგორც ა(ა)იპ სააგენტო, არაა კლასიკური გაგებით საწარმო. მან ფაქტობრივ გარემოებებზე დაყრდნობით, მხარეთა შორის არსებული ურთიერთობა შრომით-სამართლებრივ ურთიერთობად განიხილა. თუმცა აქვე დასძინა, რომ „მოცემულ სადავო ურთიერთობასთან მიმართებით, არ არსებობს მყარად დადგენილი სასამართლო პრაქტიკა და მსგავსი ტიპის საქმეები სასამართლოს მიერ შეფასებულია, შრომით ურთიერ-

²⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 11 ივლისის გადაწყვეტილება Nას-655-611-2017. შეად., საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 2 სექტემბრის გადაწყვეტილება Nას-560-535-2016.

²⁵ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 აპრილის Nას-1203-2018.

ლანა ჩუბინიძე, ანა გოგორელიანი

თობად, ისე დავალების ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ურთიერთობად²⁶.

საბოლოო ჯამში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ აღნიშნული ურთიერთობა მოაქცია შრომითსამართლებრივ ქრილში და 2020 წლის 16 ივლისის განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით მოსარჩელე აღდგენილ იქნა ა(ა)იპ „ქ. თბილისის No... საბავშვო ბ.ბ-ის დირექტორის“ თანამდებობაზე; ა(ა)იპ „ქ. თ.ს.ბ.ბ.მ.ს-ოს“ მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისრა განაცდურის სახით ყოველთვიურად 1000 ლარის გადახდა 2017 წლის 10 თებერვლიდან სამსახურში აღდგენის შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილების აღსრულებამდე.

ყოველივე ამ მსჯელობის გათვალისწინებით, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სააპელაციო საჩივარში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები, რომლებიც მოწინააღმდეგე მხარის გამოუცხადებლობის გამო ჩაითვალა დამტკიცებულად, იურიდიულად ამართლებდა აპელანტის მოთხოვნას.

4. განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილება კასაციის ეტაპზე

კასატორმა (მოპასუხემ) განმეორებით დაუსწრებელი გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა. საკასაციო სასამართლომ საკასაციო საჩივარი წარმოებაში მიიღო²⁷ და დასაშვებად ცნო²⁸.

4.1. კასატორის საკასაციო საჩივრის მოთხოვნის დასაბუთებულობა

კასატორი ყურადღებას ამახვილებს მოსარჩელის სასარჩელო მოთხოვნის საფუძვლიანობაზე. ამის დასაბუთებლად კი კასატო-

²⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება №ს-953-2020, პ-41.

²⁷ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლი.

²⁸ იქვე, 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტი.

რი იშველიებს მყარ სასამართლო პრაქტიკას²⁹ (არ იზიარებს სა-
აპელაციო სასამართლოს მსჯელობას ამ ნაწილში) და მიუთითებს
დირექტორის ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლე-
ბამოსილებაზე, ასევე განსხვავებას დირექტორთან დადებული
სასამსახურო ხელშეკრულებისა და შრომითი ხელშეკრულების გან-
სხვავების თაობაზე. მხარეებს შორის სსკ-ის 709-ე მუხლის საფუძ-
ველზე დაიდო დავალების ხელშეკრულება. ამ ნაწილში 720-ე მუხ-
ლის პირველ პუნქტზე საუბარიც იყო, რომლითაც გათვალის-
წინებულია ხელშეკრულების ცალმხრივად შეწყვეტის საფუძველები
დავალების ხელშეკრულებისას. კასატორის მტკიცებით, „სააგენ-
ტო არ არის კლასიკური გაგებით დამსაქმებელი, ვინაიდან ა(ა)იპ-
ის დირექტორის დანიშვნა დამოკიდებულია დამფუძნებლის ნების
გამოხატვაზე დადგენილი წესით რეგისტრაციაზე, ამის სანაცვ-
ლოდ კი სააგენტო ითხოვს მხოლოდ ერთს, საბავშვო ბაღის სპეცი-
ფიკის გათვალისწინებით შემუშავებული წესდებითა და დანესე-
ბულების შინაგანწესით დადგენილი მოთხოვნების შესრულებას
და მინდობილი პირის კეთილსინდისიერ ქმედებას“³⁰. კასატორი
ასევე მიუთითებს დირექტორის არაკვალიფიციურობასა და მის
დარღვევებზე.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს უზენაეს სასამართლოს
მხედველობიდან არ გამორჩენია საბავშვო ბაღის სამართლებრივი
სტატუსი და განმარტებას აკეთებს კონკრეტულად ა(ა)იპ-თან და-
კავშირებით, შესაბამისად, აღნიშნული მსჯელობა, რომ თითქოს
სააგენტოსა და დირექტორს შორის ურთიერთობა არის შრომითი
ხელშეკრულება, უსაფუძვლოა. სააპელაციო სასამართლო აღნიშ-
ნავს, რომ აღნიშნულ დავებთან დაკავშირებით არ არსებობს მყა-
რად დადგენილი პრაქტიკა. ამას კასატორი არ იზიარებს და სა-
ფუძვლად უთითებს საკასაციო სასამართლოს არაერთ გადაწყვე-

²⁹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის
2020 წლის 2 მარტის გადაწყვეტილება №ს-1337-2019.

³⁰ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის
2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება №ს-953-2020, პ-46.

ტილებას³¹. აღსანიშნავია ისიც, რომ კასატორი ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს იმ მსჯელობის ნაწილში, რომ საბავშვო ბაღსა და მის მიერ დანიშნულ ნებისმიერ თანამშრომელთან ურთიერთობა წესრიგდება შრომის სამართლის მიხედვით, თუმცა არა დირექტორთან არსებული ურთიერთობის ფარგლებში, რასაც ერთგვაროვანი პრაქტიკით ამყარებს. კასატორის მთავარი მოთხოვნა იყო, სრულად გაუქმებულიყო თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და მოსარჩელისთვის სარჩელზე სრულად დაკმაყოფილებაზე უარი ეთქვა საკაცო სასამართლოს.

4.2. საკასაციო სასამართლოს მსჯელობა

საკასაციო სასამართლომ კასატორის მოთხოვნა ნაწილობრივ დააკმაყოფილა და განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმებით მიიღო ახალი გადაწყვეტილება. მან ყურადღება გაამახვილა მხარეთა შეჯიბრებითობისა და პროცესუალური თანასწორობის პრინციპებზე. საკასაციო პალატა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკაზე დაყრდნობით განმარტავს, რომ მხარეთა თანასწორობის პრინციპი, რომელიც სამართლიანი სასამართლოს ფართო კონცეფციის ერთ-ერთი ელემენტია, „მოითხოვს თითოეული მხარისაგან ჰქონდეს გონივრული შესაძლებლობა წარმოადგინოს საკუთარი საქმე ისეთ პირობებში, რომელიც არ ჩააყენებს მას მნიშვნელოვნად არახელსაყრელ მდგომარეობაში მის

³¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 31 ივლისის გადაწყვეტილება Nას-828-784-2017; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-1203-2018; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 მარტის გადაწყვეტილება Nას-1559-2019; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 მარტის გადაწყვეტილება Nას-1337-2019; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 24 მარტის გადაწყვეტილება Nას-1478-2019; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 24 ივლისის გადაწყვეტილება Nას-999-2019.

მონინალმდევე მხარესთან მიმართებით“³². „სამართლიანი სასამართლოს უფლების ზოგადი კონცეფცია“ მოიცავს შეჯიბრებითი სამართალწარმოების ფუნდამენტურ პრინციპს, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებმა უნდა უზრუნველყონ „სამართლიანი სასამართლო განხილვის“ მოთხოვნების დაცვა თითოეულ ინდივიდუალურ საქმეში, აღნიშნული პრინციპი იმასაც გულისხმობს, რომ პირი ინფორმირებული უნდა იყოს მის წინააღმდეგ მიმდინარე სამართალწარმოების შესახებ. საკასაციო სასამართლო ხაზს უსვამს ორივე მხარის მონაწილეობის მნიშვნელობას, რამდენადაც ეს შესაძლებლობას აძლევს სასამართლოს მრავალმხრივ და სრულფასოვნად გამოიკვლიოს წარმოდგენილი მტკიცებულებები და მხარეთა პოზიციები. პალატა მიუთითებს, რომ საკასაციო გასაჩივრების ობიექტი შეიძლება იყოს მხოლოდ სააპელაციო სასამართლოს კანონიერ ძალაში შეუსვლელი გადაწყვეტილება. ამასთან, კანონმდებლობით გათვალისწინებულია ცალკეული გამონაკლისი შემთხვევა (აკრძალვა), როცა სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების გასაჩივრება არ დაიშვება საკასაციო წესით.³³

საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ სამოქალაქო პროცესის ერთ-ერთი თავისებურება ისაა, რომ საპროცესო უფლებების გამოუყენებლობას შეიძლება მოჰყვეს არახელსაყრელი შედეგი იმ მხარისთვის, რომელმაც ეს უფლება არ გამოიყენა. სასამართლოს თქმით, დაუსწრებელი გადაწყვეტილება არის სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებელი მხარის წინააღმდეგ გამოტანილი გადაწყვეტილება, რომელიც ემყარება მხოლოდ გამოუცხადებლობას და არა საქმის მასალებს.³⁴ ამ ინსტიტუტის მთავარ მიზანი კი მართლმსაჯულების სწრაფი და ეფექტური განხორციელებაა. აქვე

³² Nideröst-Huber v Switzerland [ECtHR], App. No. 104/1995/610/698, 18 February 1997, par. 23; Kress v France, [ECtHR], App. no. 39594/98, 7 June 2001, par. 72; Yvon v France, [ECtHR], App. No. 44962/98, 24 April 2003, par. 31; Gorraiz Lizarraga and Others v Spain, [ECtHR] App. No. 62543/00, 10 October 2004, par. 56.

³³ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-953-2020, პ-67.

³⁴ Brodie-Innes J.W., *Comparative Principles of the Laws of England and Scotland: Courts and Procedure*, Edinburgh, 1903, 584.

განმარტავს, რომ განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილება არის გადაწყვეტილება, რომელიც მეორედაა გამოტანილი ერთი და იმავე პირის (მხარის) სასამართლო სხდომაზე დაუსწრებლობის გამო. შესაბამისად, მსგავსი გადაწყვეტილების საფუძვლიანობა დამყარებულია გამოუცხადებელი მხარის საპატიო მიზეზის არსებობა-არარსებობაზე. შესაბამისად, მსჯელობისას განხილულია მისი წინაპირობები დეტალურად. მთავარი თავისებურება ისაა, რომ სსსკ-ის 366-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, არ დაიშვება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების სააპელაციო წესით გასაჩივრება იმ მხარის მიერ, რომლის წინააღმდეგაც არის იგი გამოტანილი. განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილება შეიძლება კასაციის წესით გასაჩივრდეს მხოლოდ იმ საფუძვლით, რომ არ არსებობდა სათანადო სამართლებრივი წინამძღვრები, სსსკ-ის 392-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად. გასაჩივრების ფორმალური დასაშვებობის თვალსაზრისით კი, საკასაციო პალატა ერთმანეთთან სისტემურ-ლოგიკურ კავშირში განიხილავს სსსკ-ის 387-ე მუხლის მე-3 ნაწილსა და 372-ე მუხლს.³⁵ აღნიშნულის თაობაზე სასამართლო მიიჩნევს, რომ ვინაიდან სსსკ-ის 387-ე მუხლი სპეციალური ხასიათისაა, მის მე-3 ნაწილში მითითებული სიტყვების („სხვა შემთხვევაში“) ფართო განმარტება არ შეიძლება იმ შეზღუდვების გაუთვალისწინებლად, რაც დადგენილია სსსკ-ის 372-ე მუხლით.

უზენაესმა სასამართლომ ასევე მიუთითა სსსკ-ის 241-ე და 233-ე მუხლების სისტემურად განხილვის თაობაზე. მან აღნიშნა, რომ „სამოსამართლო უფლებამოსილების გამოყენებისას (ანუ, იმის დადგენისას, რომ მითითებული გარემოებები შეესაბამება „სხვა მოვლენის“ ან „დაუძლეველი ძალის“ ობიექტურ გამოვლინებას), მოსამართლე იკვლევს და ადგენს, მხარის მიერ წარმოდგენილი გარემოებები/ფაქტები დანამდვილებით უზრუნველყოფენ თუ არა კანონით მინიჭებული საპროცესო მიზნების მართლზომიერ რეალიზებას. ამ მიზნის მისაღწევად განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სამართლის ნორმის – სსსკ-ის 233-ე მუხლის ობიექტური მიზნის

³⁵ შეად., საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის 2016 წლის 17 მარტის გადაწყვეტილება №ს-121-117-2016.

განსაზღვრა, ანუ ტელეოლოგიური განმარტება, რომლის დროსაც შესაფასებელია სამართლის ნორმის მიმართება სამართლებრივი უსაფრთხოების, თანასწორობისა და მიზანშეწონილობის პრინციპების მიმართ. სსსკ-ის 233-ე მუხლი სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებელი მხარის უფლებადაცვითი შინაარსის მატარებელია და მთლიანად შეეხება იმ კონკრეტულ და ობიექტურ გარემოებებს, რომელთა არსებობაც გამორიცხავს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღებას³⁶. აქვე დათქმას აკეთებს იმის შესახებაც, რომ ეს ვითარება ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში უნდა იქნეს შეფასებული და დადგენილი. ნორმით განსაზღვრული მიზნების პრაქტიკულ რეალიზებას ემსახურება ამ მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილი დანაწესი „დაუძლეველი ძალისა“ და „სხვა მოვლენის“ შესახებ. მათ კი საკანონმდებლო დეფინიცია არ აქვთ, შესაბამისად, მტკიცების ტვირთი დაინტერესებულ მხარეზეა.

რაც შეეხება კასატორის მეორე მოთხოვნას სარჩელის მოთხოვნის იურიდიული საფუძვლების კანონიერებასთან დაკავშირებით, საკასაციო სასამართლომ კასატორის პრეტენზია დასაბუთებულად მიიჩნია. ამის საფუძვლად კი მყარ სასამართლო პრაქტიკას უთითებს, რომ ა(ა)იპ-ის დირექტორის სამსახურში აღდგენისა და იძულებითი განაცდურის ანაზღაურების დაკისრების ნაწილში, სსსკ-ის 230-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შინაარსის კონტექსტში, ეწინააღმდეგება ამ სახის თავებზე დადგენილი უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკას. აღნიშნული მუხლის ფარგლებში, დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღებისათვის კუმულაციურად უნდა იყოს შემდეგი წინაპირობები: 1. მოპასუხეს საქმის განხილვის შესახებ კანონის მოთხოვნათა დაცვით ეცნობა; 2. იგი სასამართლო სხდომაზე არასაპატიო მიზეზით არ გამოცხადდა; 3. მოსარჩელე შუამდგომლობს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანაზე; 4. სარჩელში მითითებული გარემოებები (ფაქტები) იურიდიულად ამართლებს სასარჩელო მოთხოვნას.

³⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-953-2020, პ-72.

მოთხოვნის იურიდიულად მართებულობის თვალსაზრისით, უზენაესი სასამართლო განმარტავს, რომ „მოპასუხის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში, სასამართლო არ იხედება საქმეში, არ ამოწმებს და არ აფასებს მტკიცებულებებს, ვინაიდან ეს საჭირო არაა, რადგან გადაწყვეტილებისთვის მნიშვნელოვანი ფაქტები დამტკიცებულად ითვლება, მაგრამ „იხედება კანონში,“ რათა მისცეს ამ დამტკიცებულად ჩათვლილ ფაქტებს იურიდიული შეფასება“³⁷. ამის თაობაზე სასამართლო დადგენილად მიიჩნევს არა მხარის მოსაზრებებს, არამედ იურიდიული მნიშვნელობის მქონე იმ ფაქტებს, რომლებიც მოთხოვნის დამფუძნებელი ნორმის შემადგენლობას ქმნიან. კასაციის განმარტებით, „მართლმსაჯულების აქტი, მიუხედავად იმისა, იგი მხარეთა შეჯიბრებითობის პრინციპითაა მიღებული თუ ერთ-ერთი მხარის გამოუცხადებლობის შედეგად, ყოველთვის უნდა ემყარებოდეს მატერიალური სამართლის ნორმას. საქმის განხილვაზე ერთ-ერთი მხარის გამოუცხადებლობისას, თუნდაც ეს არასაპატიო მიზეზით იყოს განპირობებული, სასამართლოს არ აქვს უფლებამოსილება, გადაწყვეტილებას მხოლოდ სამართლებრივი სანქციის ფუნქცია შესძინოს და იურიდიული შეფასების გარეშე დააკმაყოფილოს გამოცხადებული მხარის ყველა პრეტენზია“³⁸. მსგავსი თვითნებობის აღკვეთას ემსახურება სსსკ-ის 230-ე მუხლის მე-2 ნაწილი.

სსსკ-ის 230-ე მუხლის ჩანაწერის მსგავსად, საკასაციო სასამართლო სსსკ-ის 387-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თაობაზე იმავე მსჯელობას ავრცელებს და ამბობს, რომ „ამ მუხლის დანაწესი ნიშნავს არა სარჩელში მითითებული გარემოებების ავტომატურად დადგენილად მიჩნევას, არამედ იმის შემოწმებას, სააპელაციო საჩივარში გადმოცემული აპელანტის განმარტებებით (დადგენილად მიჩნევით) გაქარწყლდება თუ არა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების ან მისი სადავო ნაწილის დასკვნები, რომლებიც აპელანტის წინააღმდეგაა მიმართული, ანუ სააპელაციო სასამართლომ, აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარის გამოუცხადებლობის მოტივით, დაუსწრე-

³⁷ იქვე, პ-80.

³⁸ იქვე, პ-81.

ბელი გადაწყვეტილების გამოტანისას, მხედველობაში უნდა მიიღოს აპელანტის ახსნა-განმარტება³⁹.

საკასაციო სასამართლო ასევე ყურადღებას ამახვილებს ა(ა)იპ-ის ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლებამოსილებებზე და აღნიშნავს, რომ ეს საკითხი წესრიგდება სსკ-ის 35-ე მუხლის მე-4 ნაწილით. ამის თაობაზე ასევე მნიშვნელოვანია „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-9 მუხლის მე-7 პუნქტის ჩანაწერი, ზემოაღნიშნული უფლებამოსილებების წარმოშობისა და შეწყვეტის კონტექსტში. საკასაციო პალატის განსჯით, მიუხედავად „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონში შრომითსამართლებრივი კომპონენტების შემოღებისა, ა(ა)იპ-ის დირექტორთან დადებული ხელშეკრულება არ უნდა დაკვალიფიცირდეს შრომითსამართლებრივ ხელშეკრულებად, არამედ, პირობითად შეიძლება მოვიხსენიოთ „სასამსახურო ხელშეკრულებად“, რომელიც მომსახურების ხელშეკრულების ნაირსახეობაა და განსხვავდება შრომის სამართლისათვის დამახასიათებელი პრინციპებისაგან. სასამართლო ხაზს უსვამს, რომ საქმე ეხება არა შრომითსამართლებრივ, არამედ დავალების ხელშეკრულებას. ამასთან დაკავშირებით (როგორც დაუსწრებელი გადაწყვეტილების სამართლებრივი მსჯელობისას აღნიშნა), სასამართლომ სასამსახურო ხელშეკრულების დადებისა და შეწყვეტის სამართლებრივ საფუძვლად მიუთითა სსკ-ის 709-ე და 720-ე მუხლები.

უზენაესი სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ საკითხზეც, რომ როგორც ეს საქმის მასალებითაა დადგენილი, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 19 თებერვლის გადაწყვეტილებით ლ.გ-ის სარჩელი, მოპასუხის 2017 წლის 10 თებერვლის N2/015 ბრძანების ბათილად ცნობის ნაწილში, დაკმაყოფილებულია. სარჩელი უარყოფილ იქნა სამსახურში აღდგენისა და იძულებითი განაცდურის მიკუთვნების ნაწილში. მოსარჩელეს მიკუთვნებული აქვს კომპენსაცია ერთჯერადი გადასახდელის სახით 6000 (დაუბეგრავი) ლარი. როგორც საქმეზე დადგენილია, აღნიშნული გადაწყვეტილება სააპელაციო სა-

³⁹ იქვე, პ-83.

ლანა ჩუბინიძე, ანა გოგორელიანი

ჩივრით სააგენტოს (მოპასუხე) არ გაუსაჩივრებია. შესაბამისად, სარჩელის დაკმაყოფილების ნაწილში, რომლითაც გათავისუფლების ბრძანება ბათილად იქნა ცნობილი, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2019 წლის 19 თებერვლის გადაწყვეტილება კანონიერ ძალაშია შესული, რაც გამორიცხავს სარჩელის დაკმაყოფილებაზე სრულად უარის თქმის შესახებ⁴⁰ კასატორის მოთხოვნის მართებულობას.

ამგვარად, საკასაციო სასამართლომ იურიდიულად დაუსაბუთებლად მიიჩნია გასაჩივრებული განმეორებითი დაუსრულებელი გადაწყვეტილება (სსსკ-ის 393-ე მუხლი). აღნიშნული გარემოება სსსკ-ის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის⁴¹ თანახმად, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველია.

IV. სასამართლო გადაწყვეტილების სამართლებრივი მსჯელობის ანალიზი

1. საქმის იურიდიული სირთულე

1.1. საქმის კონსტრუქციულ-პროცესუალური სირთულე

აღნიშნული გადაწყვეტილება საკმაოდ მოცულობითი და საინტერესოა თავისი შინაარსის გათვალისწინებით. პროცესუალური იერარქიის კუთხით სადავო საქმემ სამივე ინსტანციის სასამართლო განხილვის ეტაპი გაიარა, კერძოდ, თავდაპირველად საქმე იყო პირველ, მეორე და მესამე ინსტანციაში, შემდეგ კასაციამ დაუბრუნა საქმე ხელახლა განსახილველად სააპელაციო სასამართლოს, ხოლო შემდეგ კვლავ გასაჩივრდა საკასაციო სასამართლოში, რომელმაც საბოლოო გადაწყვეტილება გამოიტანა.

იურიდიულ ტექნიკის თვალსაზრისით, საქმის პროცესუალური ისტორია საქმის ფაქტობრივი გარემოებებისა და სამართლებრივი მსჯელობის ნაწილში გარკვეული ეტაპები უკვე შეფასებულია,

⁴⁰ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 264-ე და 364-ე მუხლები.

⁴¹ აღნიშნული ქვეპუნქტის მიხედვით, თუ გადაწყვეტილება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული, მაშინ აღნიშნული გარემოება არის გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძველი.

თუმცა მეტი თვალსაჩინოებისთვის, ასეთი იერარქიის განხილვა აუცილებელია. ეს ყოველივე სასამართლოთა მსჯელობის შეფასებაშიც კარგი მეთოდი იქნება.

1.2. საქმის შინაარსობრივი სირთულე

განსახილველი საქმე იმიტომაც არის განსაკუთრებული და პრეცედენტული, რომ ამ მოცემულობაში უზენაესმა სასამართლომ შეცვალა მანამდე დამკვიდრებული პრაქტიკა: ა(ა)იპ-ისა და დირექტორის შორის დადებული ხელშეკრულება არა შრომითსამართლებრივ ურთიერთობად, არამედ დავალების (სასამსახურო) ხელშეკრულებად დააკვალიფიცირა, ასევე განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღების იურიდიულ მართლზომიერებასა და მართებულობაზე იმსჯელა, რამაც მანამდე არსებული პრაქტიკის შეცვლა განაპირობა.

2. სააპელაციო სასამართლოს სამართლებრივი მსჯელობის კრიტიკა

სააპელაციო სასამართლო საკმაოდ დაბნეული და ორაზროვანი იყო სადავო საკითხის სამართლებრივი შეფასებისას. ეს მის ყოველ განვითარებულ მსჯელობაში გამოიხატებოდა: კონკრეტული საკითხის განხილვისას სიღრმისეულად არ განმარტავდა მას და შეიძლება ითქვას, გულგრილადაც კი ეკიდებოდა თუნდაც ნორმის განმარტების მეთოდს. ის თავის მიერ მოყვანილ ერთგვაროვან სასამართლო პრაქტიკას არა თუ საკუთარი არგუმენტაციის გასამყარებლად, არამედ თავის საზიანოდ იყენებდა. შესაძლოა, ეს დაუფიქრებლად მოსდიოდა, თუმცა საეჭვოა ასე ყოფილიყო. სასამართლო ხელისუფლების შტოს, როგორც სამართლიანი მართლმსაჯულების განმახორციელებელ ორგანოს, მაღალი პასუხისმგებლობა აკისრია საზოგადოების მიმართ და შესაბამისად, სასამართლოს მიმართაც დამოკიდებულება საზოგადოების მხრიდან მაღალი სანდოობით ხასიათდება. სასამართლო არის ლეგიტიმა-

ციის გამტარი, რომელიც საკუთარ სათქმელს თავის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებებით ამბობს.

უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშნოს, რომ რთული იყო მსჯელობა აღნიშნულ გადაწყვეტილებაზე, ვინაიდან საწყის ეტაპზევე აღინიშნებოდა ვალდებულების უხეში დარღვევა, თუმცა არ კონკრეტდებოდა, თუ რა სახის დარღვევაზე იყო საუბარი. აღსანიშნავია, რომ საქმე ეხება სკოლამდელი ასაკის აღსაზრდელებს, ბავშვებს, რომლებიც მოწყვლად ჯგუფს განეკუთვნებიან და შესაბამისად, მაქსიმალურად უნდა იქნეს დაცული მათი საუკეთესო ინტერესები. როგორც შემდგომ საქმიდან გაირკვა, უხეშ დარღვევებში იგულისხმება დირექტორის მიდგომა საკუთარი თანამდებობისადმი, კერძოდ, საკვები პროდუქტების შენახვის ვადების დარღვევა, პრემიების უსაფუძვლოდ გაცემა, სარემონტო სამუშაოების დარღვევით ჩატარება, ხელშეკრულებების დარღვევით დადება, არაკვალიფიციური კადრები, ბ.ბ-ის ავეჯის მითვისება და საკუთარით ჩანაცვლება და ა.შ. აღნიშნული კიდევ ერთხელ უნდა დაუკავშირდეს მოწყვლადი ჯგუფის ინტერესებს, შესაბამისად, გაუგებარია თუ რაზე დაყრდნობით მიიღო სააპელაციო სასამართლომ გადაწყვეტილება თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობისა და მეტიც, აღნიშნული პირის ძველ პოზიციაზე აღდგენის თაობაზე. აღნიშნული მიუთითებს იმაზე, რომ სასამართლომ სრულებით არ გამოიკვლია წარდგენილი მტკიცებულებები და ამ პირის კვლავ თანამდებობაზე აღდგენის სამომავლო პერსპექტივა.

სააპელაციო სასამართლომ სადავო ურთიერთობა შრომითსამართლებრივ ურთიერთობად შეაფასა და თავისი არგუმენტის გასამყარებლად მან, კონტრარგუმენტის სათავისოდ გამოყენების თვალსაზრისით, დავალების ხელშეკრულებაც (სასამსახურო ხელშეკრულება) განმარტა და განიხილა. საკმაოდ ბევრი ერთგვაროვანი სასამართლო გადაწყვეტილება მოიტანა პოზიციის გასამყარებლად, თუმცა, საბოლოო ჯამში, მაინც მოვიდა თავის თავთან წინააღმდეგობაში. სააპელაციო სასამართლომ პირველი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანისას არ გაიზიარა მხარის პოზიცია, რომ ჯანმრთელობის მდგომარეობის ამსახველი ცნობა შესა-

ძლოა ყოფილიყო საპატიო მიზეზი, რაც არასწორი მიდგომაა, იმის გათვალისწინებით, რომ შეუძლებელია წინასწარ განსაზღვრო შენი ჯანმრთელობის მდგომარეობა, რომელიც, შესაძლოა, ყველაზე არახელსაყრელ მომენტში გაუარესდეს. შესაბამისად, სასამართლო ამ კონკრეტულ შემთხვევაში უსამართლოდ მოექცა მეორე მხარეს. ეს კი მისი სისუსტე გახლავთ. მოსამართლე დარწმუნებული უნდა იყოს პოზიციის დაფიქსირებისას, თუმცა პოზიციის დაფიქსირება არ უნდა გავიგოთ მისი კლასიკური გაგებით, არამედ მასში იგულისხმება ის გარემოება, რომ მის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მისაბაძი, გასაზიარებელი და პრაქტიკული დანიშნულების უნდა იყოს იმავე და სხვა ინსტანციის სასამართლოსთვის, რაც ამ კონკრეტულ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლომ ვერ შეძლო.

რაც შეეხება, განმეორებით დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას, სადაც მიზეზი მხარის დაუდევრობა იყო, სწორად უნდა შეფასდეს სასამართლოს პოზიცია, ვინაიდან კონსტიტუციაში ხაზგასმითაა აღნიშნული, რომ სამართალწარმოება ხორციელდება მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებულობის საფუძველზე.⁴² შესაბამისად, შეჯიბრებულობის პრინციპის ძირითადი ელემენტებია მხარეთა თანაბარი შესაძლებლობა საკუთარი მტკიცებულების წარმოდგენაზე და მონინალმდგის მხარის მტკიცებულებათა გამოკვლევის უფლება.⁴³ შესაბამისად, ერთი მხარის დაუდევრობამ არ უნდა გამოიწვიოს მეორე მხარის დაზიანება.

რაც შეეხება, სააპელაციო სასამართლოს დამოკიდებულებას აღნიშნული ურთიერთობისადმი, როგორც უკვე აღინიშნა, სასამართლომ იგი შრომითსამართლებრივ ქრილში განიხილა და შესაბამისად, სათანადო მუხლებიც გამოიყენა საქართველოს შრომის კოდექსიდან. თუკი აღნიშნულ ურთიერთობას შრომითსამართლებრივად განვიხილავთ, ისიც უნდა გამოიკვეთოს, რომ „შრომითი ურთიერთობა არის შრომის ორგანიზაციული მოწესრიგების პირობებში დასაქმებულის მიერ დამსაქმებლისათვის სამუშაოს შესრუ-

⁴² ბერიძე ნ., შეჯიბრებულობის პრინციპის ქართული მოდელის თავისებურებები, თბილისი, 2019, 3.

⁴³ იქვე, 19.

ლება ანაზღაურების სანაცვლოდ“⁴⁴. არსებით პირობებად, სამოქალაქო კოდექსის 327-ე მუხლის მნიშვნელობით, შეიძლება, მიჩნეული იყოს შეთანხმება დასაქმებულის ვალდებულებაზე, შეასრულოს გარკვეული სახის სამუშაო და შეთანხმება ანაზღაურებაზე, ასევე ისეთ პირობებზე, რომლებსაც მხარეებმა არსებითი მნიშვნელობა მიაანიჭეს.⁴⁵ ლოგიკურია, ვივარაუდოთ, რომ სწორედ ხელშეკრულების საფუძველზე ჰქონდა დირექტორს მინიჭებული გარკვეული უფლებები და დაკისრებული ვალდებულებები. სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ ამ ხნის განმავლობაში მათი ურთიერთობა თვით მხარეთა და სასამართლოს მიერ შეფასებულ იქნა შრომითსამართლებრივ ურთიერთობად და მხარეები მოქმედებდნენ შრომითი ხელშეკრულებითა და შრომის შინაგანანესით დადგენილ ფარგლებში. გასათვალსწინებელია მხარეთა სუბიექტური დამოკიდებულება აღნიშნული ურთიერთობისადმი. საკასაციო საჩივრის ავტორმა მხოლოდ მას შემდგომ შეიცვალა პოზიცია, როცა საკასაციო პალატამ ურთიერთობა დავალების ხელშეკრულების ჩრილში მოაქცია, რითაც კასატორი უფრო მომგებიან პოზიციაში აღმოჩნდა.

სააპელაციო სასამართლომ სამართლებრივი მსჯელობის ნაწილში აღნიშნა ისიც, რომ „იმ პირობებში, როდესაც სსკ-ის იურიდიული პირის მომწესრიგებელი ნორმები და სპეციალური კანონი არ შეიცავს პირდაპირ დათქმას საწარმოს დირექტორთან დადებული ხელშეკრულების სამართლებრივი ბუნების თაობაზე, აქ წამოიჭრება პრობლემა, თუ ყველაზე უფრო რომელ სამართლებრივ ინსტიტუტთან არის ეს ურთიერთობა ახლოს“⁴⁶. ამის თაობაზე კი თავად იშველიებს უზენაესი სასამართლო ერთ-ერთ გადაწყვეტი-

⁴⁴ საქართველოს შრომის კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილი.

⁴⁵ საქართველოს შრომის სამართალი და საერთაშორისო სტანდარტები, ნ. ბაქაეურის, თ. თოდრასა და ზ. შველიძის რედაქტორობით, თბილისი, 2017, 183.

⁴⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება №ს-953-2020, პ-40.

ლებას⁴⁷. აღნიშნული გადაწყვეტილება კი უზენაესმა სასამართლომ საქმის ხელახლა დაბრუნებამდე თავად გამოიყენა იმ პოზიციის გასამყარებლად, რომ სადავო ურთიერთობა კვალიფიცირდება დავალების (სასამსახურო) ურთიერთობად და ეს უკვე დადგენილი სასამართლო პრაქტიკაა. როგორც წესი, როდესაც საქმე უკან ბრუნდება შენიშვნებით კასაციიდან აპელაციის ეტაპზე, მით უმეტეს, დაუსწრებელი გადაწყვეტილების ფარგლებში, სააპელაციო სასამართლომ, გარკვეული თვალსაზრისით, უნდა გაითვალისწინოს კასაციის რეკომენდაციები გადაწყვეტილების მიღებისა და სამართლებრივი მსჯელობის ნაწილში, თუმცა ამ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლომ ეს არ გააკეთა. მართალია, ამის უშუალო ვალდებულებას კანონმდებელი არ აწესებს, თუმცა სამართალი მხოლოდ კანონის მოქმედებით არ შემოიფარგლება, არამედ თეორიისა და პრაქტიკის სინთეზია, რომელიც დაცული უნდა იქნეს. ხშირად ლოგიკა უუნაროა და არაფრისმოძიებელი. როგორც ჰოლმსი აღნიშნავს, რომ „სამართლის ცხოვრება არ ექვემდებარება ლოგიკას, არამედ შეესაბამება პრაქტიკას“⁴⁸, ანუ სამართალი უნდა პასუხობდეს საზოგადოების რეალურ მოთხოვნებს.

ამდენად, სწორედ ამგვარი მსჯელობის საფუძველზე, სააპელაციო სასამართლომ თავისი სისუსტე თავისსავე სამართლებრივ არგუმენტაციაში ჰპოვა. კონტრარგუმენტებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის არასწორი გამოყენებით შეენიანაღმდეგა საკუთარ პოზიციას, მით უმეტეს, მას საქმის ხელახალი განხილვის დროს ჰქონდა შანსი, გამოესწორებინა შეცდომები, თუმცა საწინააღმდეგო არგუმენტების დეტალებში ჩასვლით, თავისი როლი დაავიწყდა და სისუსტეც გამოავლინა, რაც აუცილებლად უარყოფითად უნდა იქნეს მიჩნეული მისი მხრიდან.

⁴⁷ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-1203-2018.

⁴⁸ აფონასინინი ე., დიდიკინი ა., სამართლის ფილოსოფია, თ. სეხნიაშვილის, თ. ზარქუას, თ. მამულაშვილის, ლ. გიორგაძის თარგმანი, დ. გეგენავას და ლ. გიორგაძის რედაქტორობით, თბილისი, 2017, 67.

3. საკასაციო სასამართლოს სამართლებრივი მსჯელობის კრიტიკა

სადავო საკითხთან დაკავშირებით საკასაციო სასამართლო მართლაც იდეალურ მსჯელობას ავითარებს. ის საუკეთესო პროცესუალურ „მოთამაშედ“ შეიძლება იქნეს მიჩნეული იმ გაგებით, რომ, მართალია, საკმაოდ რთული მისია აკისრია სადავო ნორმის საფუძვლების კანონიერების შემონმების თვალსაზრისით⁴⁹, მაგრამ ნამდვილად კარგად ართმევს ამ რთულ მისიას თავს. ეს არა მხოლოდ მის სამართლებრივ მსჯელობაში გამოიხატება, არამედ რეკომენდაციების გაცემასა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის გონივრულად გამოყენებაშიც.

უზენაესი სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილებაში განვითარებული მსჯელობისა და ტაქტიკური სვლების გაკეთებას უდავოდ დიდი შრომა, სამართლებრივი აზროვნება და ჯანსაღი კრიტიკა უდევს საფუძვლად. მნიშვნელოვანია, თითოეული არგუმენტი განალიზდეს და შეფასდეს.

სასამართლომ მართებულად განმარტა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების ინსტიტუტი და მისი წინაპირობები დეტალურად განიხილა სამივე ინსტანციის სასამართლო ეტაპზე. მისი შეფასებით, აუცილებელია 3 პირობის კუმულაციურად არსებობა: „1. მონინაალმდეგე მხარისათვის საქმის განხილვის შესახებ კანონის მოთხოვნათა დაცვით შეტყობინება; 2. მისი არასაპატიო გამოუცხადებლობა; 3. სააპელაციო საჩივარში მითითებული ფაქტების იურიდიული მართებულობა აპელანტის მოთხოვნასთან მიმართებით“⁵⁰. მხოლოდ მხარის არგამოცხადების საფუძველზე სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ხშირ შემთხვევაში არაობიექტური და უსამართლო იქნებოდა, ვინაიდან როგორც საკასაციო პალატამ

⁴⁹ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლი და 393-ე მუხლის მე-2 ნაწილი.

⁵⁰ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება №ს-953-2020 (პ-19). იხ., Rules of Civil Procedure for the United States District Courts, Rules 55, ხელმისაწვდომია: <<https://bit.ly/2ETTbKW>> [11.06.2022].

განმარტა, სასამართლოს ეკისრება ვალდებულება ჯეროვნად, ყოველმხრივ და სრულად შეისწავლოს მხარეთა პოზიციები და მათ მიერ წარდგენილი მტკიცებულებები. ამასთანავე, გათვალისწინებული უნდა იქნეს შეჯიბრებითობის პრინციპი, რომელიც სასამართლოს საქმიანობის ერთ-ერთი ამოსავალი წერტილია. მხარეებს ენიჭებათ თანაბარი შესაძლებლობები, დაამტკიცონ საკუთარი პოზიცია და „სიმართლე“. სწორედ ამის საფუძველზე დაუბრუნდა სააპელაციო სასამართლოს საქმე განსახილველად, ვინაიდან საკასაციო პალატა მიიჩნევდა, რომ სარჩელი იურიდიულად გამართული არ იყო. მიუხედავად იმისა, რომ თავად კანონმდებლობა არ იძლევა განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების დეფინიციას, მან ეს თავად განმარტა. ყურადსაღებია ისიც, რომ ოსტატურად იყენებს ჰერმენევტიკულ მეთოდებს⁵¹. არა მხოლოდ გრამატიკული მეთოდით, არამედ სისტემურ-ლოგიკური და ტელეოლოგიური განმარტების მეთოდებით იურიდიულ არგუმენტაციას კიდევ უფრო მეტ ხიბლსა და ინტერესს ჰმატებს.

საკასაციო პალატამ განმარტა, რომ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანისას სასამართლო არ იხილავს მტკიცებულებებს და არ შედის მათ არსებით კვლევაში, მსჯელობს მხოლოდ სარჩელში მითითებულ ფაქტებზე და სარჩელის შინაარსიდან გამომდინარე, დაუსწრებელი გადაწყვეტილება გამოაქვს იმ შემთხვევაში, თუ სარჩელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები იურიდიულად ამართლებს სასარჩელო მოთხოვნას, რაც არასწორი მიდგომაა, ვინაიდან მტკიცებულებების არაჯეროვანი გამოკვლევით და არგანხილვით შეუძლებელია იურიდიულად გამართლებული იყოს სასარჩელო მოთხოვნა მხოლოდ ფაქტებზე თვალის გადავლებით. ისიც, რომ დაუდევრობით ხდება ასეთი ტიპის შეცდომის დაშვება, სულ მცირე, მეორე მხარის უპატივცემულობად უნდა იქნეს აღქმული.⁵²

⁵¹ <<https://bit.ly/3mxMV1v>> [07.01.2022].

⁵² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-953-2020, პ-82.

საკასაციო სასამართლო, განსხვავებით სააპელაციო სასამართლოსგან, სადავო ურთიერთობის სამართლებრივ საფუძვლად მიიჩნევს არა შრომითი ხელშეკრულების მომწესრიგებელ, არამედ დავალების (სასამსახურო) ხელშეკრულების მომწესრიგებელ ნორმებს.⁵³ მან საკმაოდ ვრცელი და დამაჯერებელი არგუმენტაცია წარმოადგინა მიღებული გადაწყვეტილების დასაბუთების თვალსაზრისით; გააქარწყლა სააპელაციო სასამართლოს სამართლებრივი მსჯელობა განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღების იურიდიული მართებულობის თაობაზე. ეს კი არაერთი ერთვაროვანი გადაწყვეტილების მოტანითა და პრაქტიკული გააზრებით მოახერხა. ძირითადი მსჯელობა დავალების ხელშეკრულების მომწესრიგებელი ნორმების ფართო და ტელეოლოგიური განმარტებითაა წარმოდგენილი. ეს მას გადაწყვეტილების დასაბუთების ნაწილშიც აქვს მითითებული და ნახსენები. განსაკუთრებით, სსსკ-ის 387-ე მუხლის მე-3 პუნქტსა და 372-ე მუხლებთან კავშირში, ასევე სსსკ-ის 241-ე და 233-ე მუხლების ობიექტური მიზნის განსაზღვრისას. ამას სასამართლო ისე ოსტატურად ახერხებს, რომ სანდოობის უზადო დამოკიდებულებას იწვევს, რაც დადებითად უნდა შეფასდეს. ის აღნიშნავს, რომ სსსკ-ის 233-ე მუხლის ნორმატიული შინაარსი სწორედ ისეთ შემთხვევებს ანესრიგებს, რომ მხარეს არ ჩამოერთვას სამართლიანი სასამართლოს უფლება და მისი გამოუცხადებლობა ყველა შემთხვევაში მარტოდენ სანქციად არ იქცეს⁵⁴.

საკასაციო სასამართლომ გაიზიარა სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა იმ ნაწილში, რომ დავალების ხელშეკრულება განეკუთვნება ხელშეკრულებათა ტიპს, რომელიც დაკავშირებულია სამუშაოს შესრულებასთან. პირს ზოგჯერ ამა თუ იმ მიზეზით არ შეუძლია უშუალოდ განახორციელოს კონკრეტულ ურთიერთობაში მისი უფლებები და მოვალეობები. თუმცა აღსანიშნავია ისიც, რომ უზენაესმა სასამართლომ სადავო საქმეზე დამატებით განავითარა

⁵³ იქვე, პ-41.

⁵⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 13 მარტის გადაწყვეტილება №ს-1504-2019.

შემდეგი მსჯელობა – დავალების ხელშეკრულება ის სამართლებრივი ფენომენია, რომლის მეშვეობითაც ასეთ პირს შეუძლია მიაწიოს გარკვეული მოქმედების შესრულება. დავალების ხელშეკრულება ორმხრივი, კონსესუალური ხელშეკრულებაა, რომლის მხარეებია, ერთი მხრივ, მარწმუნებელი (დავალების მიმცემია), ხოლო, მეორე მხრივ, რწმუნებული, რომელიც კისრულობს დავალებული მოქმედების განხორციელებას.⁵⁵

სასამართლო გადაწყვეტილების მიღებისას ხელმძღვანელობს კანონითა და სასამართლო პრაქტიკით. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში ეს გამოიხატა იმაში, რომ განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღების კანონიერების შემოწმებისას ასეთი მსჯელობა განავითარა საკასაციო სასამართლომ – „მოპასუხის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში სასამართლო არ იხედება საქმეში, არ ამოწმებს და არ აფასებს მტკიცებულებებს, ვინაიდან ეს საჭირო არაა, რადგან გადაწყვეტილებისთვის მნიშვნელოვანი ფაქტები დამტკიცებულად ითვლება, მაგრამ „იხედება კანონში,“ რათა მისცეს ამ დამტკიცებულად ჩათვლილ ფაქტებს იურიდიული შეფასება“⁵⁶. მეტი კონკრეტიზაცია კი აუცილებელია სამართლებრივი მსჯელობის სისტემურად თანაბრობის მხრივ.

კასაციამ ა(ა)იპ განიხილა კლასიკური გაგებით საწარმოდ. აქედან გამომდინარე, საინტერესოა შემდეგი მსჯელობა, რომლითაც უნდა აღინიშნოს, რომ დირექტორის მიმართ მართლაც არსებობს განსაკუთრებული ნდობა საწარმოს მხრიდან. ამ შემთხვევაში დირექტორს ეკისრება ვალდებულება, იმოქმედოს საწარმოს საუკეთესო ინტერესებიდან გამომდინარე და გახადოს ეს ინტერესები პრიორიტეტული და ამასთან, შეიკავოს თავი ისეთი მოქმედებების განხორციელებისგან, რომელიც ავნებს კომპანიას, რომელსაც ხელმძღვანელობს. დირექტორის პირადმა და სხვა სახის ინტერესებმა არ უნდა მოახდინოს გავლენა მის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებზე. ხოლო თუ არსებობს ინტერესთა კონფლიქტი, რაც შე-

⁵⁵ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება Nას-953-2020, პ-37.

⁵⁶ იქვე, პ-80.

საძლოა იყოს მაშინ, როცა: ხელმძღვანელი პირი მის მიერ დადებული გარიგების მხარეა, როცა ამ უკანასკნელს გარიგების მიმართ მნიშვნელოვანი ინტერესი აქვს ან როცა იცის, რომ მასთან დაკავშირებული პირი გარიგების მონაწილე ან არსებითი ინტერესის მქონეა, მან უპირატესობა უნდა მიაანიჭოს საწარმოს ინტერესებს.⁵⁷

ერთგულების ვალდებულება მოითხოვს საწარმოს ხელმძღვანელის მიერ საწარმოს ინტერესთა უპირატესობის აღიარებას ყოველგვარ გარეშე ინტერესთან შედარებით (თუნდაც პირადი ინტერესის არსებობისას), რაც გულისხმობს საწარმოს ხელმძღვანელობაზე პასუხისმგებელი პირის სრულ დამოუკიდებლობას გარეშე გავლენებისგან და ინტერესთა კონფლიქტის შემთხვევაში, საწარმოს ინტერესების შესაბამის მოქმედებას.⁵⁸ ყველა ამ შემთხვევაში საფრთხის ქვეშ დგება ხელმძღვანელის მიერ მიუკერძოებელი და საწარმოს ინტერესებისთვის შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობა.

დირექტორის კომპეტენცია და პასუხისმგებლობის მოცულობა განისაზღვრება „მენარმეთა შესახებ“ კანონით ან/და საწარმოს წესდებით.⁵⁹ შრომითსამართლებრივი ხელშეკრულება კი ის ფენომენია, რაც დამსაქმებელ-დასაქმებულს შორის ურთიერთობას აწესრიგებს. დირექტორს საკმაოდ ბევრი ფუნქცია აკისრია საზოგადოების წინაშე. ფიდუციური მოვალეობის არსიდან გამომდინარე, ა(ა)იპ-ის დირექტორს პასუხისმგებლობის საკითხს თავად „მენარმეთა შესახებ“ კანონი უდგენს და მას ვერ გასცდება. აქ კი ა(ა)იპ-სა და დირექტორს შორის ურთიერთობის მომწესრიგებელ იდეალურ ფორმად დავალების შესახებ ხელშეკრულება გვევლინება. პასუხისმგებლობის დაკისრების მატერიალურ-სამართლებრივ საფუძველია როგორც ზოგადი, ისე განსაკუთრებული კერძოსამართლებრივი ნორმები. მიუხედავად მწირი სასამართლო პრაქტიკისა, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებები არის იმის ნათელი ნიმუში, რომ ამ შემთხვევაში გამოიყენება საქართ-

⁵⁷ იქვე, პ-48.

⁵⁸ <<https://blh.com.ge>> [07.01.2022].

⁵⁹ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის (02.08.2021 წლის რედაქცია) 35-ე მუხლის მე-2 პუნქტი.

ველოს სამოქალაქო კოდექსის 709-ე-723-ე მუხლები, რაზეც მან ერთ-ერთ გადაწყვეტილებაში⁶⁰ აღნიშნა კიდევ. ამ ნორმების საფუძველზე სასამართლომ განმარტა, რომ „დირექტორი საწარმოს სახელითა და ხარჯზე ახორციელებს კანონითა და კანონიდან გამომდინარე საწესდებო ავტონომიის ფარგლებში საზოგადოების ხელშეკრულებით მინიჭებულ უფლებამოსილებას“⁶¹.

ზოგადად, შრომითსამართლებრივ ურთიერთობაში დასაქმებული მიჩნეულია უფრო სუსტ მხარედ, სუბორდინაციის პრინციპის გათვალისწინებით.⁶² იგი არ მოქმედებს დამოუკიდებლად, არამედ ასრულებს დამსაქმებლის მიერ მისთვის განერილ ვალდებულებებს და ამისთვის იღებს შესაბამის გასამრჯელოს, რითაც შეიძლება იგი დაემსგავსოს დავალების ხელშეკრულებას, ვინაიდან დავალების ხელშეკრულებით რწმუნებული ვალდებულია, შეასრულოს მისთვის დავალებული (მინდობილი) ერთი ან რამდენიმე მოქმედება მარწმუნებლის სახელითა და ხარჯზე.⁶³ ამასთან, საკასაციო პალატამ ყურადღება მიაქცია სსკ-ის 720-ე მუხლის პირველი ნაწილის შინაარსზე. დირექტორი იმყოფებოდა ა(ა)იპ-ის დაქვემდებარებაში, რომელიც, თავის მხრივ, ექვემდებარებოდა თბილისის მერიას, დირექტორი ქონებრივად და ორგანიზაციულად დამოკიდებულია სააგენტოზე, შესაბამისად, ნათლად ჩანს სუბორდინაცია. ამასთან, დირექტორი არ მოქმედებს საკუთარი შეხედულებისამებრ და ა(ა)იპ-ის ბიუჯეტით, არამედ კონკრეტულად იმ ბაგაბალისთვის გამოყოფილი ბიუჯეტის ფარგლებში და მკაცრად განერილი წესების დაცვით. ყოველივე ამის გათვალისწინებით, ნაკ-

⁶⁰ იხ., საქართველოს უზენაესი სასამართლო სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 15 თებერვლის გადაწყვეტილება Nას-1203-2018; საქართველოს უზენაესი სასამართლო სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 28 თებერვლის გადაწყვეტილება Nას-1501-1421-2017; საქართველოს უზენაესი სასამართლო სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2016 წლის 6 ივნისის გადაწყვეტილება Nას-457-436-2015.

⁶¹ იქვე.

⁶² საქართველოს შრომის სამართალი და საერთაშორისო შრომის სტანდარტები, ნ. ბაქაქურის, თ. თოდრისა და ზ. შველიძის რედაქტორობით, თბილისი, 2017, 33, 37.

⁶³ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 709-ე მუხლი.

ლებად ლოგიკურია საკასაციო პალატის მსჯელობა იმასთან დაკავშირებით, თუ რატომ მიიჩნია აღნიშნული ურთიერთობა დავალების ხელშეკრულებად.

დავალების ხელშეკრულება განეკუთვნება იმ ხელშეკრულებათა ტიპს, რომელიც დაკავშირებულია სამუშაოს შესრულებასთან. იგი სამართლებრივი საშუალებაა, რომლის მეშვეობითაც პირს შეუძლია მიანდოს გარკვეული მოქმედების შესრულება. დავალების ხელშეკრულება ორმხრივი, კონსენსუალური ხელშეკრულებაა, რომლის მხარეებია, ერთი მხრივ, მარწმუნებელი, რომელიც დავალების მიმცემია, ხოლო მეორე მხრივ, რწმუნებული, რომელიც კისრულობს დავალებული მოქმედების განხორციელებას⁶⁴. საკასაციო სასამართლოს დასკვნით, განსახილველ შემთხვევაში, მხარეებს შორის სსკ-ის 709-ე მუხლის საფუძველზე დაიდო დავალების ხელშეკრულება. ამდენად, ა(ა)იპ-ის დამფუძნებელს (წესდებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შესაბამის უფლებამოსილ პირსა თუ ორგანოს) შეუძლია, ნებისმიერ დროს შეწყვიტოს ხელშეკრულება ხელმძღვანელთან და გამოვლენილი ნება მესამე პირების მიმართ ნამდვილი ხდება მისი მარეგისტრირებელ ორგანოში რეგისტრაციის მომენტიდან. ამის გათვალისწინებით, იურიდიულად დაუსაბუთებლად იქნა მიჩნეული მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, რაც მისი გაუქმების საფუძველია.⁶⁵

ამდენად, საკასაციო სასამართლომ გამოყენებული ნორმის კანონიერების შემოწმებისას გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა და სწორად განმარტა ნორმა, იდეალურად დააკვალიფიცირა მოცემული სამართლებრივი შემთხვევა. საკასაციო სასამართლოს ქმედება, ზემოაღნიშნული მსჯელობის შეჯერების საფუძველზე, ნამდვილად პრეცედენტული და გამორჩეულია. მოსამართლის მიერ გამოყენებული „პრინციპის არგუმენტის“ ფენო-

⁶⁴ გოგინავა თ., წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების წარმოშობის საფუძველები და წარმომადგენლობის ფარგლები, თბილისი, 2019, 49.

⁶⁵ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება №ს-953-2020.

მენმა⁶⁶ კიდევ უფრო საინტერესო გახადა სადავო გადაწყვეტილება. ამ შემთხვევაში საკასაციო სასამართლო მარშალისეული იურიდიული იდეოლოგიის⁶⁷ გამტარებელია და მის მსგავსად ტაქტიკურად მოქმედებს. მარშალს ახასიათებდნენ, როგორც „შედეგზე ორიენტირებულ ტაქტიკოს პოლიტიკოსს და არა ცალკეული იურისპრუდენციული თეორიების უზადო მცოდნეს“⁶⁸ და საკასაციო სასამართლო მის ამ თვისებას იდეალურად ითვისებს.

V. დასკვნა

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილება საქმეზე Nას-953-2020 მართლაც მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებაა. მასში მოცემული სამართლებრივი პრობლემა და მისი კონსტრუქციულ-პროცესუალური იერარქია ქმნის იმ იდეალურ მოცემულობას, რასაც მისი იურიდიული სირთულე და სამართლებრივი ხიბლი ჰქვია. მისდამი ინტერესი მართლაც გასაოცარია. საკასაციო სასამართლომ კი მსჯელობა სულ სხვა მიმართულებით წაიყვანა და მთლიანად შეცვალა სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება იმ ნაწილში, რომ სადავო ურთიერთობა მან დააკვალიფიცირა დავალების (სასამსახურო) ხელშეკრულებად და მისი შეწყვეტის სამართლებრივ საფუძვლად არა შრომის ხელშეკრულების, არამედ დავალების ხელშეკრულების შეწყვეტის მომწესრიგებელი ნორმები მიიჩნია „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამის მუხლებთან სისტემური განმარტების საფუძველზე. განმეორებითი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების იურიდიული მართლზომიერების

⁶⁶ იხ., დუორკინი რ., რთული შემთხვევები, ნ. ქარქუსაშვილისა და ლ. ლურსმანაშვილის თარგმანი, დ. გეგენავას რედაქტორობით, თბილისი, 2021.

⁶⁷ იხ., დარცმელიძე რ., ჩუბინიძე ლ., მარბერი მედისონის წინააღმდეგ: ჯონ მარშალის ხელოვნება, ჟურნალი „სამართლის მეთოდები“, N5, 2021.

⁶⁸ ხავთასი ი., შეერთებული შტატების მაგალითზე ფედერალური უზენაესი სასამართლოს პოლიტიკური როლი ძალაუფლების დანაწილების შეკავება-განონასწორების მოდელში, საკონსტიტუციოს სამართლის ჟურნალი, N2, 2019, 73.

შემოწმების თვალსაზრისით კი გამოიყენა ნორმის ობიექტური მიზნის განსაზღვრის – ტელეოლოგიური განმარტების მეთოდი, რაც დადებითად უნდა შეფასდეს.

საკასაციო სასამართლო ეცადა, დაედგინა მიჯნა დავალებისა და შრომითსამართლებრივ ურთიერთობას შორის, რაც სამომავლო მსგავს საქმეებში ერთგვარი გზამკვლევის ფუნქციას შეასრულებს. აღნიშნული გადაწყვეტილება კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს სასამართლოს როლს მხარეთა ინტერესების დაბალანსებაში და აკისრებს მას უდიდეს ვალდებულებას, ჯეროვნად, ყოველმხრივ და სრულად იქნეს გამოკვლეული თითოეული მხარის პოზიცია, წარდგენილი მტკიცებულებები და სხვა ნებისმიერი დეტალი, სანამ სასამართლო საკუთარ გადაწყვეტილებას გააჟღერებს.

შეიძლება ითქვას, რომ ამგვარი გადაწყვეტილებით, საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ კიდევ ერთხელ დაამტკიცა, რომ საქართველო მიისწრაფვის არა მხოლოდ იმისკენ, რომ დაწერილ სამართალს თავისი გადაწყვეტილებებით დღის სინათლე მოჰფინოს, არამედ იქითაც, რომ ნორმის ინტერპრეტაციის მეთოდით პრეცედენტები შექმნას სხვა ინსტანციის სასამართლოებისთვისაც.

LEGAL QUALIFICATION OF LABOR CONTRACT AND CONTRACT OF MANDATE (SERVICE CONTRACT) WHEN CHECKING LEGALITY OF DEFAULT JUDGEMENT

Lana Chubinidze*, Ana Gogoreliani**

Freedom of labor is a constitutional human right. The state protects it by fulfilling positive and negative obligations. Due to the specifics of labor relations, the principle of subordination is one of the basic principles that apply in labor law. Accordingly, the employee is subordinate to the employer and directly obeys the rules and conditions set by him. The parties of the Contract of Mandate (Service Contract) are the mandator who gives an assignment to the mandatary and the mandatary who is obliged to perform mandated actions. It is often difficult to find the difference between the contract of the mandated employment agreement. No. AS-953-2020 decision of the Chamber of Civil Cases of the Supreme Court of Georgia, issued on April 2, 2021, regarding the above-mentioned issue sets precedent, both in the case's procedural history and in the legal complexity and reasoning, which is undoubtedly distinguished from the previously set practice. What makes this case special is the fact that, from a procedural point of view, the case went through the second and third instances twice. In addition, a repeated default (absentee) judgment was appealed, the legal legitimacy of which is the main focus of the legal proceedings of the courts.

Accordingly, this article will assess the factual circumstances related to the legal dispute and the grounds and motivation for the decision made by the relevant court. Also, special attention will be drawn to the decision made by the Supreme Court and the decision will be assessed in the context of whether the judge applied the law he was supposed to apply or the law that he was not supposed to apply and

* Master of Law. orcid.org/0000-0001-5643-9213.

** Master of Law. orcid.org/0000-0002-1098-3691.

ლანა ჩუბინიძე, ანა გოგორელიანი

whether or not he misinterpreted the law. It also determines which method of resolving a hard case was used by the judge.

Keywords: Default Judgment, Contract of Mandate (Service Contract), Labor Contract, Employment Agreement, The legality of the default judgment